

У наших підручниках йдеться про старіння, вмирання в контексті фізіології, але які процеси відбуваються під час наближення кінця у свідомості людини і як це впливає на близьких родичів хворих.

Суспільство нашої країни, хоч і характеризується нуклеарним типом сім'ї, все одно приділяє багато уваги, турботи і коштів своїм немолодим батькам. Але історична закономірність очевидна: молодь все частіше відмовляється від традиційного способу життя, покидає своїх рідних, для пошуку більш сприятливих умов, залишаючи батьків і матерів на піклування державних або ж приватних установ.

Соціолог Ірвінг Гофман відніс будинки престарілих до тоталітарних інститутів разом з в'язницями і психіатричними лікарнями. Головне завдання будинків престарілих як інституцій це догляд і турбота за людьми, які не в змозі подбати про себе самостійно, але з осмисленим життям турбота такого роду має мало спільного. Кінцева мета зводиться до елементарної підтримки фізіологічних потреб людей при тому, що переважна більшість з них так і залишаються глибоко нещасні, налякані і самотні адже про якість життя не йдеться взагалі. «Перебувати з безнадійно хворим означає бути присутнім тут стовідсотково: не тільки фізично, але і всією душею. Вмирати, коли поруч нікого, – страшно, потрібна людська підтримка», – стверджує сестра милосердя Фредеріка де Грааф. Можливо, деякі з пенсіонерів і ждали скоріше позбутися фізичних мук та душевного болю, здавшись у боротьбі зі смертю, але покликання медиків це боротьба з обмеженнями, які встановлюють гени, кістки, клітини та плоть.

Можливо, ми іноді навіть не усвідомлюємо якої шкоди медики наносять хворим, прирікаючи літніх людей на пролонговану боротьбу зв своїми страхами, самотністю та болем. Коли не можуть зізнатися самим собі, що їх могутність не безмежна – і що так буде завжди.

ЕТИЧНИЙ ВИМІР НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НАД ЛЮДИНОЮ

Жукова А.М.

Науковий керівник: к.філос.н., доц. Мегрелішвілі М.О.

Кафедра суспільних дисциплін

Запорізький державний медичний університет

І з усіх живих істот на Землі досягти вражаючого рівня розвитку змогла тільки людина. В першу чергу її цікавило власне здоров'я. Тому пошуки кращих методів лікування та дієвих ліків були та залишаються першочерговими.

Мета: висвітлити етичний вимір наукових досліджень над людиною.

В роботі ми спираємось на статті фахівців з біоетики Г. Терешкевич та В. Мельника.

Проводили досліди на людях здавна. І це не завжди було гуманно або мало позитивні наслідки. Можна пригадати злочинні біодосліди німецьких вчених на в'язнях концентраційних таборів. На сьогоднішній день розроблено законодавство і біоетичні принципи, що регулюють різні аспекти наукових досліджень над людиною. На думку Г. Терешкевич, наука існує для людини, тому вона повинна бути благою, а не руйнівною. Зрозуміло, що в умовах досліду не можна гарантувати позитивний результат. Тому, експериментуючи на людях, ми все одно ризикуємо. Людина не повинна бути «біоматеріалом» для досліджень. Вона є високоорганізованою істотою зі своїми мріями, та вподобаннями, яка хоче жити щасливо, а не бачити смерть своїх близьких «заради науки».

Сьогодні ця проблема особливо актуальна, тому що: 1) з'являються нові хвороби; 2) людина намагається подовжити життя та зберегти його якість; 3) людина мріє про посилення власних здібностей; 4) фармацевтична галузь є надзвичайно прибутковою. Відтак, з'являється все більше нової продукції, яку потрібно тестувати. Для цього експериментатори повинні чітко дотримуватися правил, прописаних законом і їх совістю. В. Мельник підкреслював, що духовність і моральність повинні супроводжувати науку. Але відомо, що амбіції вченого можуть призвести до ігнорування біоетичних принципів. І це буде «виправдано високим благом заради науки».

Висновок. Люди не мають права бути байдужими («поки мене не стосується, я мовчатиму») до етичного виміру наукових досліджень, оскільки рано чи пізно це обернеться проти нас.